

Knaphuller som stikketeknik

Til patienter og pårørende

Du har på et tidspunkt fået lavet en lille operation på blodårerne i din ene arm, en hæmodialyse fistel.

Vi vil tilbyde dig etablering af 2 "knaphuller" i din "fistelarm".

Ved gentagne stik nøjagtigt det samme sted i blodåren og med samme vinkel og retning HVER gang, danner huden en kanal, som udvendig ser ud som en lille rund plet.

Pletten ligner hullet i en lille knap, et "knaphul". Når kanylerne fjernes efter dialysen, lukker hullerne sig med en lille sårskorpe. Denne skorpe fjernes forsigtigt ved den følgende dialyse. Der lægges 2 nye kanyler nøjagtigt samme sted, som sårskorperne sad.

Det er muligt selv at lære stikketeknikken og lave knaphullerne under vejledning af sygeplejersker. Hvis du ikke selv er i stand til at anlægge kanyler, kan 1-2 sygeplejersker samarbejde om at lave knaphullerne. Når kanalerne er dannet, bruges "stumpe" kanyler, der ikke er spidse og skarpe.

Knaphulskanalerne kan laves på to måder:

Metode 1 (øverste billede)

- Der stikkes en gang med skarp kanyle i hvert knaphul ved hver dialyse
- 6-12 dialyser i streg for at lave kanalen så der kan stikkes med en stump kanyle

Metode 2 (nederste billede)

- Der stikkes med skarp kanyle 3-6 gange i hvert knaphul ved den første dialyse
- Kanylerne ligger i godt 2 minutter og fjernes derefter. Når det ikke bløder længere stikkes igen begge steder. Dette gentages 3-6 gange, og der kan herefter ofte lægges en stump kanyle allerede den første dag.
- Det tager som oftest 1-3 dialyser i streg at lave kanalen så der kan stikkes med en stump kanyle hver gang

Knaphuller som stikketeknik

Fordele

- Der stikkes samme sted hver gang
- Færre fejlstik med blødning under huden fra blodåren til følge
- Færre udposninger på åren
- Mindre ar-dannelse
- Det tager ikke så lang tid at stoppe blødningen, efter nålene er taget ud
- Nogle patienter kan oplæres til at stikke sig selv

Ulemper

- Studier i Danmark har vist at der er en højere risiko for bakterier i knaphuller, hvilket kan medføre bakterier i blodet. Det kan derfor ikke tilbydes til alle i hæmodialyse. Den øgede infektionsrisiko gøre det endnu mere vigtigt at overholde reglerne omkring hygiejne og desinfektion i forbindelse med anlæggelse af nålene
- På grund af den øgede infektions risiko skal der desuden podes for bakterier i næsen før knaphullerne bliver lavet og derefter hver 3. måned´
- Under etableringen af knaphullerne og en tid herefter må det påregnes, at det kan tage lidt længere tid at anlægge nålene og som følge heraf, kan det måske være nødvendigt at ændre mødetiden til dialyse.